Finanslandstingsråd
Irene Svenonius

INTERPELLATIONSSVAR
2018-02-08

LS 2017-1502

Svar på interpellation 2017:60 av Erika Ullberg (S) om arbetet med effektivare landsting

Erika Ullberg (S) har ställt följande frågor till mig:

Är du som ansvarigt landstingsråd nöjd med hur arbetet med Effektivare landsting hittills har genomförts?

Låt mig först redogöra för bakgrunden till din fråga. Mitt första initiativ som finanslandstingsråd var att förelägga landstingsstyrelsen ett ärende med uppdrag till landstingsdirektören att säkerställa effektiv ledning och styrning i Stockholms läns landsting på en rad områden. Landstingsdirektören har därefter inrättat programmet Effektivare landsting för att genomföra uppdraget.

Programmet Effektivare landsting består av tre delar:

- Tio koncernövergripande uppdrag - t.ex. effektivare styrning och ledning, färre policydokument, effektivare förvaltning m.m.
- Lokal effektivisering – varje förvaltning/bolag ansvarar för att genomföra effektiviseringar inom sin verksamhet och att uppnå det resultatkrav som fullmäktige beslutat
- Förvaltningsövergripande effektiviseringsprojekt – utvecklingsprojekt som på sikt innebär effektivisering för koncernen t.ex. shared service center, samlokalisering av de centrala förvaltningarna samt varuförsörjningsstrategi.

Jag är en otålig person och jag är inte nöjd förrän vi nått målet: Alla verksamheter ska genomsyras av en ambition att effektivisera arbetet, såväl för att kunna leverera mer och bättre service till medborgarna som för att i varje given situation kunna stå för sin användning av skattebetalarnas pengar. Målsättningen är att de olika åtgärderna inom ramen för arbetet med ett effektivare Stockholms läns landsting ska frigöra två miljarder kronor inom fyra år.

Därför är jag stolt över att vi har inlett arbetet och att vi har högt ställda mål. Programmet Effektivare landsting har skapat ett ökat tryck på

nämnderna att effektivisera administration, lokalanvändning, inköp och att bli försiktigare med skattebetalarnas pengar.

Vad är de största riskerna med arbetet och med att resultatet ska bli lyckosamt? Om nej, vilka åtgärder tänker du vidta?

I budget 2018 har ett stort effektiviseringsbeting inarbetats i de centrala nämndernas verksamhetsanslag (exklusive trafiknämnden) för att minska kostnaderna för administration, lokaler och driva effektivisering i styrning, ledning och inköp. Under landstingsdirektörens ledning genomförs ett systematiskt arbete för att hela landstinget ska göra sin del av uppdraget om effektivare landsting.

En viktig del av landstingsstyrelsens uppdrag är den uppsikt som bedrivs över landstingets verksamheter. Det är nödvändigt att landstingsdirektören säkerställer att samtliga nämnder har fokus på att kostnaderna ska minska i programmets anda. Det kan finnas en risk att nämnder, istället för att minska och effektivisera sin administration etc, lägger krav på minskade kostnader i kärnverksamhet. Det förebyggs genom en aktiv uppföljning från landstingsdirektörens sida, som rapporteras till landstingsstyrelsen i tertialrapporter och årsredovisning.

Men det är också viktigt att vi håller lågan uppe i effektiviseringsuppdraget. Efter den inledande fasen måste de vidtagna åtgärderna och resultaten av dem utvärderas och nya områden för effektivisering identifieras. Landstinget ska eftersträva ständiga och successiva förbättringar. För att betinget ska uppnås krävs också strukturella förändringar, t.ex. ändrade arbetssätt samt aktiva beslut och prioriteringar av hur en nämnds pengar ska disponeras.

Det är även av stor vikt att lära av goda exempel inom landstinget och i andra organisationer hur en verksamhet organiseras i effektiv struktur och processer liksom vilka stödsystem som kan vara avlastande i en stor organisation.

Hur stora är de sammanlagda besparingarna 2017 och var har de skett?

Utgångspunkten för landstingets ekonomistyrning är resultatstyrning vilket innebär att nämnder och bolag ska uppnå det ekonomiska resultat som

fullmäktige beslutat om i budgeten. Om nämnden eller bolaget bedömer att resultatkravet inte kommer att uppnås behöver åtgärder vidtas.

I förvaltningarnas och bolagens årsrapporter för 2017 ska de redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits under 2017 inom ramen för effektivare landsting. Landstingets bokslut och årsredovisning för 2017 är dock ännu inte klart.

Det har under året bedrivits ett aktivt arbete med flera koncernövergripande uppdrag och projekt med syftet att öka effektiviteten i landstinget. Det ekonomiska effekterna av dessa projekt är svåra att beräkna. I det korta perspektivet är effekterna i monetära termer troligen små. På längre sikt kan de ekonomiska effekterna vara betydande. Följande exempel kan lyftas fram:

- Shared Service Centre (SCC): Ekonomihanteringen (t.ex. löpande redovisning och fakturahantering) har överförts från landstingsstyrelsen till SLSO. Införandet av ett SSC är ett led i att samordna den administrativa stödverksamheten inom landstinget. Genom att samla kompetensen kan effektiviteten öka samt de administrativa kostnaderna minska.
- Samlokalisering av de centrala förvaltningarna: Genom att samla de centrala förvaltningarna skapas bättre förutsättningar för ett effektivare landsting. Samlokalisering innebär sänkta lokalkostnader, minskat resande samt att medarbetar får tillgång till lokaler med modernare teknik och service.
- Effektivare ledning och styrning: Koncernövergripande regelverk för styrning och ledning arbetas fram och arbete görs för att minska antalet policyer i landstinget. Sammantaget förväntas detta leda till ökad effektivitet.
- Organisatoriska förändringar: Det har även genomförts ett antal organisatoriska förändringar som ska öka effektiviteten bl.a. har ansvaret för framtidens hälso- och sjukvård flyttat från landstingsstyrelsens förvaltning (LSF) till hälso- och sjukvårdsnämnden och förvaltningen för utbyggd tunnelbana har flyttat från LSF till trafiknämnden.
- Ett projekt som ska resultera i en gemensam försörjningsstrategi för vårdkoncernen med syftet att harmonisera och effektivisera flöden och kostnader drivs.

Hur ser planeringen ut för de besparingar som ska genomföras under kommande tre år som programmet är tänkt att löpa?

Landstingsfullmäktige har i budget 2018 samt i flerårsramen arbetat in lägre kostnader för programmet Effektivare landsting för nämnderna. Nämnderna förutsätts bedriva sin verksamhet under 2018 inom givna ekonomiska ramar.

Upplever du att ni idag har kontroll på konsultanvändandet och var det sker?

Beslutet om effektivare landsting och tydliga skrivningar i Mål och budget för 2018 om påtagligt minskad konsultanvändning är politiska beslut som ska följas av alla verksamheter inom landstinget. Landstingets nämnder och bolag har fått, och uppfattat, ett mycket tydligt beslut och ambition om minskad konsultanvändning samt till vad konsulter kan användas, och var det inte är lämpligt. I bokslut för 2017 kommer vi att se hur stor inbromsning/minskning som skett redan under föregående år.

För att skärpa kontrollen över konsultanvändning har besluten om att avropa konsulttjänster samlats hos förvaltningscheferna i både landstingsstyrelsens förvaltning och för Karolinska sjukhuset. Jag utesluter inte att fler förvaltningar/nämnder kan behöva vidta samma åtgärd för att få styrning på när konsulter används och på vilket sätt. Därtill har införandet av vaktposter för direktupphandlingar också skapat bättre styrning även inom detta område.

Det som utmärker mitt ledarskap och ett alliansstyrt landsting är att vi aldrig är nöjda utan strävar efter ständig förbättring. Därför har vi nu satt en hög ambition om att bli Sveriges bästa offentliga upphandlare och det pågår ett gediget arbete för att nå den målsättningen. Därför har vi sjösatt Effektivare landsting för att få mer valuta för varje skattekrona, och se till att skattepengar används till nytta för patienter och resenärer i första hand.

Med ovanstående anser jag frågorna besvarade.

Stockholm den 8 februari 2018

Irene Svenonius